

Pärnu linna ja maakonna raamatukogude aastaaruanne 2013

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.13)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Pärnumaa	87747	42		42

1. Põhilised tegevussuunad

2013. aasta olulisemad tegevused olid:

Muudatused raamatukoguprogrammis URRAM. Kasutusele võeti programmi kolmas versioon U3.

2012-2013. aastal viidi läbi inventuur kõikides Pärnu Keskraamatukogu osakondades ja haruraamatukogudes. Viimati toimus keskraamatukogus inventuur 1985. aastal.

Elanikkonna vähenemisega vähenes lugejate arv, rõõmustav on aga see, et lastest lugejate arv kasvas 36 lugeja võrra, seda juba teist aastat järjest.

Pärnu keskraamatukogu tähistas 10. tegevusaastat Akadeemia tänava majas. Raamatukogul on kindel koht linna kultuuripildis, mida väärtustavad nii linnaelanikud kui külalised.

Pärnus toimus X raamatukoguhoidjate kongress, mille toimumisele aitasid kaasa ka Pärnu raamatukoguhoidjad.

Lugejate paremaks teenindamiseks paigaldati keskraamatukogu peasissekäigu kõrvale tagastuskast.

Maakonna raamatukogudele oli 2013. aasta raamatukogude kroonikate korrastamise ja vormistamise aasta.

Tegevusjuubeleid tähistasid – Libatse (90), Pärnu-Jaagupi (130) ja Tori (135) raamatukogud.

Keskraamatukogu eeskujul ja toel toimus inventuur Are, Suurejõe, Häädemeeste ja Suigu raamatukogudes.

Lugejateeninduse parandamiseks ja kogude avamiseks alustasime keskraamatukogu kojulaenutusosakonna ja üldlugemissaali töö ümberkorraldamist. 2014. aasta aprillist nimetame need osakonnad ümber ilukirjanduse ja teabekirjanduse osakondadeks. Kui varem oli üldlugemissaali kogu vaid kohalkasutuseks, siis 2014. aasta aprilliks liidame sinna juurde ka kojulaenutusosakonna liigikirjanduse ja suuremat osa sellest hakatakse koju laenutama.

Noorte kaasamiseks raamatukogu tegemistesse võetakse tööle noortetöö spetsialist, kelle ülesandeks saab olema koostöö parandamine koolide, huvi- ja noortekeskustega, lisarahastuse leidmine noorteürituste korraldamiseks ja raamatukogu rolli suurendamine ülelinnaliste noorteürituste läbiviimisel.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

Raamatukogud lähtuvad oma tegevuses põhimäärusest ja kasutamise eeskirjast, mis

on viidud kooskõlla rahvaraamatukogude seadusega.

Pärnu linna arengukavas aastani 2025 mainitakse Pärnu Keskraamatukogu linna ühe kultuurisündmuste korraldamise peapaigana.

Pärnu Keskraamatukogu esindajana osales raamatukogu turundusjuht „Pärnu linna arengukava kultuuri tegevuskava 2015-2018“ töögrupis.

KOVide arengukavades on raamatukogude roll kajastatud kas liiga üldsõnaliselt või liiga detailselt (lugejad, laenutused). Raamatukoguhoidjaid pole sageli kaasatud arengukavade töörühmadesse. Et lähi-aastatel aeguvad enamuste Pärnumaa valdade arengukavad, on oluline, et raamatukoguhoidjad ise aktiivsemalt sekkuksid uute koostamise ja osaleksid vastavates töörühmades.

2014. aastal alustatakse Pärnumaa kultuurivaldkonna arengukava koostamist, kuhu on kaasatud Pärnu Keskraamatukogu maateeninduse peaspetsialist.

Pärnu Keskraamatukogu nõukogus vahetus 2 liiget. Nõukogusse kuulub 6 liiget ja raamatukogu esindaja on maaraamatukogude peaspetsialist Lenna Eliste.

Linnavolikogu määrusega kehtestati raamatukogule mittevajalike raamatute võõrandamise ja müügi kord. Teavikute müügist saadud raha laekub linnaelarve tuludesse.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.12. €	Seisuga 31.12.13 €	Muutus %
Eelarve kokku	1442,842	1453,526	0,7
sh keskraamatukogus	722,455	701,47	-3
Personalikulu	792,521	828,156	4,3
sh keskraamatukogus	378,82	393,27	3,8
Komplekteerimiskulu	310,868	311,833	0,3
sh OV-lt	174,004	171,498	-1,5
sh riigilt	136,864	140,335	2,5
sh keskraamatukogu	128,27	128,62	0,3
sh OV-lt	61,27	61,375	0,2
sh riigilt	67,0	67,245	0,4
Infotehnoloogiakulud	35,317	40,377	12,5
sh keskraamatukogu	6,0	6,4	6,7

2012. aasta aruandes oli Pärnu Keskraamatukogu eelarvesse arvestatud ka riigitoetus maakonna raamatukogudele. 2013. aasta eelarves kajastub ainult Pärnu keskraamatukogule eraldatud raha.

2013. a. septembrist suurenes keskraamatukogu raamatukoguhoidjate töötasu 5%.

Seisuga 1. september 2013 oli keskeriharidusega töötaja brutopalk 515€ ja kõrgharidusega töötajal 565€.

Maaraamatukoguhoidjate töötasu jäi vahemikku 400-600€ (bruto). Personalikulu järgi jagunesid raamatukogud:

alla 7000€ - 6

8000-8500€ - 7

8500-9000€ - 6

9000-10000€ - 9

üle 10 000€ - 13 (Välja on jäänud osalise töötajaga ja mitme töötajaga raamatukogud.) Komplekteerimiskuludest saadi riigilt 45% ja omavalitsustelt 55%. Elaniku kohta vastavalt riigilt 1,6€ ja omavalitsustelt 1,95€.

Omavalitsustest eraldasid enim raha Varbla, Tõstamaa, Koonga, Kihnu ja Halinga vald.

Pärnu Keskraamatukogu projektid ja toetused:

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
Kultuuriministeerium projekt "Raamatukogude arendamine"	22.02-31.05.2013	500
Kultuurkapitali Pärnumaa ekspertgrupp Jõuluetenduse lavastamine ja mängimine	01.11-31.12.2013	240
Hasartmängumaksu Nõukogu Pisipõnni sõnaring Mürakarukoolis	01.02-31.12.2013	450
Kokku		1190€
Omatulu teenimine		11407

Lisarahastus annab võimaluse jätkuprojektide elluviimiseks (pisipõnni sõnaring ja jõuluetendused lastele).

Teenitud omatulu läheb linnaelarvesse. 2013. aastal lisandus raamatukogu eelarvele üle plaani laekunud omatulust 5100€, millest osaliselt kaeti Soome õppereisi kulud.

2.3 Struktuur

Pärnu Keskraamatukogu Ranna raamatukogus muutusid lahtiolekuajad. Vastu tulles lugejate soovidele on raamatukogu avatud ka esmaspäeviti. Suveperioodil on raamatukogu laupäeviti suletud.

Lavassaare vald ühines Audru vallaga, raamatukogude arv jäi samaks.

Oktoobrist muutusid Sauga raamatukogu lahtiolekuajad: reedel, laupäeval, pühapäeval on raamatukogu suletud, teistel päevadel lahtiolekuage pikenes. Kui enne oli raamatukogu lugejaile avatud 30,5 tundi nädalas, siis uute lahtiolekuagega on see 31,5 tundi. Põhjuseks töötaja õppima asumine TÜ magistriõppes.

Seoses töö reorganiseerimisega Tõstamaa valla raamatukogudes töötab Tõhelas ja Pootsis Tõhela raamatukogu juhataja. Pootsi raamatukogu on avatud K ja R kell 11 – 18 ja Tõhela raamatukogu T ja N kell 11 – 18 ja L kell 10 – 15.

Pärnjõe raamatukogu laupäevane tööpäev viidi küllastajate vähesuse tõttu esmaspäevale.

Tori raamatukogu on iga kuu eelviimasel reedel sisetööpäevaks suletud.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

2013.aastal muutus keskraamatukogu töökorraldus. Moodustati turundusjuhi, (Krista Visas), teeninduse (Marina Jantson)- ja lasteteeninduse peaspetsialisti (Signe Peeker) ametikohad. Kõik muutused toimusid organisatsioonisiselt ja täiendavaid töökohti ei loodud. Muudatused olid vajalikud, ja tingitud ühiskonnaelus toimuvatest muutustest. Üha enam tuleb tähelepanu pöörata raamatukogu mainekujundusele ja turundusele. Aktiivne tegutsemine sotsiaalmeedias annab raamatukogu tegemistele

lisaväärtust. Teeninduse peaspetsialist koondab ja juhib kõiki teenindusega seotud protsesse. 2013. aasta suurimaks väljakutseks oli U3 probleemide lahendamine ja vajalike koolituste läbiviimine maakonnas ja linnas. Teeninduse peaspetsialist on U3 töörühma liige. Lasteteeninduse peaspetsialisti abil loodi lastele eraldi koduleht ja tõhustati koostööd koolide ja külaraamatukogudega

2013. aasta sügisel viidi keskraamatukogu personali hulgas läbi rahulolu uuring. Küsimustele vastas 86% raamatukoguhoidjatest. Tehti ettepanekuid töö paremaks korraldamiseks, täiendkoolituste läbiviimiseks ja tunnustussüsteemi muutmiseks.

2013. aastast töötab raamatukogu abipersonal osalise töökoormusega.

Pärnumaa raamatukoguhoidjate vanuseline koosseis – 23-34 – 2, 35- 44 - 15, 45-54 – 32, 55-64 – 29, 65+ - 7.

Seoses Pootsi raamatukogu juhataja pensionile siirdumisega töötab Pootsi ja Tõhela raamatukogus üks inimene, Tõhela raamatukogu juhataja.

Osalise tööajaga töötavad ka Kihnu ja Võidula raamatukogu.

Jõesuu raamatukogus töötab koolituspäevadel ja puhkuse ajal asendustöötaja – luksus, mida saavad vähesed raamatukogud lubada.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse pikkus)	Raamatukoguhoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolitu-seks kulutatud
Allikukivi	2	8	1	
Are	4	16	1	
Aruvälja	5	20	1	
Audru	1	4	1	
Häädemeeste	5	20	2	
Jõesuu	4	16	1	
Jõõpre	2	8	1	
Kabli	1	4	1	
Kaisma	5	20	1	
Kihnu			Ei osalenud transpordiprobleemide tõttu	
Kilingi-Nõmme	6	88	3	
Koonga	4	16	1	
Lavassaare	4	16	1	
Libatse	2	8	1	
Lindi			Ei osalenud, sest koolituspäevadel oli puhkepäev	
Lõpe	5	20	1	
Massiaru	4	16	1	
Paikuse	2	8	1	
Pärnjõe	5	20	1	
Pärnu-Jaagupi	5	36	2	

Sauga	2	8	1	
Saulepi			Koolituspäev langeb kokku vallavolikogu koosolekupäevale	
Sindi	7	78	2	
Suigu	4	16	1	
Surju	5	20	1	
Suurejõe	3	12	1	
Tali			Ei osalenud koolitustel tervislikel põhjustel	
Tootsi				
Tori	2	8	1	
Treimani	4	16	1	
Tõhela	4	16	1	
Tõstamaa	5	20	1	
Urge	4	16	1	
Uulu	5	20	1	
Vahenurme	4	16	1	
Varbla	2	8	1	
Vihtra	3	12	1	
Võidula				
Võiste	5	20	1	
Vändra	3	12	2	
KRK	10	814	36	
Kokku	138	1456	76	

Täiendkoolitusele oli 2013. aastaks planeeritud 2270€, sellest 1450€ keskraamatukogule ja 820€ eraldasid vallad vastavalt kokkuleppele. Iga vald tasus ettemaksuna koolituseks raamatukogu eest 20€. Koolitusraha moodustas 0,8% keskraamatukogu põhitegevuse kuludest. Iga keskraamatukogu töötaja jaoks oli koolitusteks 40€.

2013.a. sügisel toimus koolitusreis Soome. 16 keskraamatukogu töötaja sõidukulud tasuti raamatukogu omateenitud tulu arvelt. 10 maaraamatukoguhoidja sõidu eest tasusid vallad 200€ osaleja kohta.

Raamatukogude arendamise programmist saadi 500€ koolitusele „Raamatukoguhoidja roll ja võimalused noorte suunamisel teadmiste juurde“.

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Lasteraamatukoguhoidjate Suveakadeemia	TÜ Viljandi KA	2
Maaraamatukoguhoidjate seminar-laager	FRÜ	2
Raamatukoguhoidjate 10.kongress	ERÜ	13
Hääl ja kehakeel. 10 nippi avalikule esinejale	TÜ Pärnu Kolledž	1
MARC koolitus	RR	1

Teenuste turundamine ja suhtekorraldus raamatukogus	ERÜ	1
Sõnakunsti ja e-vabadus autorikaitsest vabakasutuseni	RR	1
ERÜ komplekteerijate töörühma koolituspäev	ERÜ	1
Rahvaraamatukogude laager Ida-Virumaal „Raamatukogu on kultuuripärandi kandja“	RR/Sillamäe Keskraamatukogu	2
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev	ELK	4

Krista Visas osales ERÜ raamatukoguhoidja eetikakoodeksi töörühmas ja 2013. aastal loodud „Uue mõtte“ töörühmas.

Üleminekul U3-le toimusid mitmed töörühma koosolekud, millest võeti alati osa.

Muinasjutu kongressil Haapsalus osales 3 inimest ja Keilas toimunud Lasteraamatukoguhoidjate päevast võttis osa 3 inimest.

Augustis toimus Pärnumaa raamatukoguhoidjate õppesõit Paldiski ja Märjamaa raamatukogudesse.

Maateeninduse peaspetsialist Lenna Eliste ja Heinike Sinijärv käisid Viljandis TÜ Kultuuriakadeemia infoteaduste osakonna koolituspäeval „Koolitajalt koolitajale“.

Septembris käisid 26 Pärnumaa raamatukoguhoidjat õppereisil Soome raamatukogudes. Külastati Helsingi, Tampere, Vaasa ja Turu raamatukogusid.

Turundusjuht Krista Visas osales USA välisministeeriumi programmi „International Visitor Leadership Program -Insights on America: An Overview of U.S. Politics, Society, Culture and History“ raames kolmenädalasel õppereisil Ameerika Ühendriikidesse.

Detsembris osales Krista Visas Ateenas toimunud konverentsil „Future Library 2013“. Reis sai võimalikuks tänu üle-Euroopalise rahvaraamatukogude võrgustiku „Basecamp – Europeana Awareness“ reisisõidule.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Rahvusvahelisel hariduskonverentsil „Koostööine õppimine“ esines ettekandega „Kooliraamatukogud ja koostööine õppimine“ turundusjuht Krista Visas. Konverents lõpetas 2-aastase Comenius Regio koostööprojekti „Collaborative Learning in Age of Web 2.0“ Buskerudi maakonna (Norra) ja Pärnu linna koolide ja raamatukogude vahel.

Projekti raames ilmus kogumik „Ideelaegas“, kus oli ka Krista Visase artikkel „Linke ja andmebaase ehk väärt info kliki kaugusel“.

Pärnus toimus Eesti raamatukoguhoidjate X kongress „Vali raamatukogu“, mille korraldamisest võtsid osa Pärnu raamatukoguhoidjad ja ettekandega „URRAMi kodulooportaali kasutaja vaatenurgast“ esines keskraamatukogu bibliograaf Heda Piiriste. Ettekanne oli uudses Pecha Kutcha formaadis.

Keskraamatukogu lasteteeninduse peaspetsialist Signe Peeker tutvustas raamatukogu kui hariduslikku ja meelelahutuslikku keskkonda maakonna raamatukoguhoidjatele ja Pärnu linna koolide algklassiõpetajatele.

Libatse raamatukogu juhataja Aili Luik esines ettekandega „Raamatukogu läbi aegade“ raamatukogu juubeliüritusel

Koonga raamatukogu juhataja Erika Luige tutvustas Pärandikultuuri rallil Pikaveres materjale piirkonna looduslike pärandikultuuripaikade kohta.

Sauga raamatukogu juhataja Piia Salundi esines ettekandega ERÜ seminaril „Teenuste turundamine ja suhtekorraldus raamatukogus“.

Allikukivi raamatukogu juhataja Tiina Kuum tutvustas Eesti Kodu-uurimise seltsi liikmetele Jäärja ja Voltveti mõisa. Koos seltsinguga „Patlane“ võttis vastu rahvatantsijaid ja lauljad Valmierast ja tutvustas Saarde valla vaatamisväärsusi.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel

Koolituse teema	Lektor	Osavõtjate arv
Kaasaegsest laste- ja noortekirjandusest	Jaanika Palm	47
Avatud raamatukogu	Mai Põltaas	63
Kuidas konfliktidega toime tulla?	Ilona Veike	61
Esoteerilisest kirjandusest	Marju Saluste	58
Kuidas inimesed reageerivad muutustele	Piret Tamme	55

U3 koolitused viisime läbi 4 päeval. Käisime Sindis (kohal olid Sindi, Urge, Jõesuu, Tori, Tootsi ja Kihnu raamatukoguhoidjad), Väändras (Kaisma, Vihtra, Suurejõe, Pärnjõe), Audrus (Lavassaare, Aruvälja, Jõõpre, Tõhela, Lõpe, Lindi, Saulepi, Varbla), Pärnu-Jaagupis (Libatse, Are, Koonga, Vahenurme), Häädemeestel (Uulu, Võiste, Massiaru, Treimani, Kabli), Kilingi-Nõmmes (Surju, Tali, Allikukivi).

Koolitusaasta lõpetasid Pärnumaa raamatukoguhoidjad meeololuka väljasõiduga Tõstamaale Maria tallu.

Kilingi-Nõmme raamatukogu juhataja võtab koolitusaasta kokku järgmiselt: „Tore, et keskraamatukogu koolitusi korraldab, näiteks seoses U3 üleminekuga olid koolitused hädavajalikud. Harivad on ka kirjandusloengud. Koolituste puhul tuleb märkida ka nende tähtsat rolli kolleegidega silmast silma kohtumise, kogemuste vahetamise võimaluse loomisel. Iga seminar võimendab tunnet, et meil, raamatukoguhoidjatel erinevates valdades on palju ühiseid muresid ja rõõme, mille üle arutleda, kolleegi head mõtet edasi arendada. Ka sõidukulude kokkuhoid on väga tähtis“.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Pärnumaa 86st raamatukoguhoidjast 36 on raamatukogundusliku kõrg- ja 20 keskharidusega. Kutsekoolituse on läbinud 22 raamatukoguhoidjat.

Libatse raamatukogu juhataja Aili Luik ja Kilingi-Nõmme raamatukoguhoidja Talvi Saar õpivad TÜ Ühiskonnateaduste Instituudi raamatukogunduse ja infoteaduste eriala IV kursusel.

Sauga raamatukogu juhataja Piia Salundi õpib TÜ magistriõppes organisatsiooni infotöö erialal teadmusasutuste infokeskkondade suunal.

Surju raamatukogu juhatajale Riita Lillemetsale omistati Raamatukoguhoidja IV kutsekvalifikatsioon ja Tori raamatukogu juhatajale Aita Puustile raamatukoguhoidja III kutsekvalifikatsioon.

Eriala väliselt täiendab Võidula raamatukogu juhataja Lea Toom end Olustvere Teenindus ja Maamajanduskoolis reisikorralduse erialal.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Hea töö eest raamatukogus ja seoses 10. aasta möödumisega raamatukogu uues majas said Pärnu Linnavalitsuse tänukirja Signe Peeker, Ilme Miilimaa, Ene Roost, Krista Visas ja Heinike Sinijärv. Tänukirjaga peeti meeles ka Pärnu Keskraamatukogu endist direktorit Saima Andlat.

Raamatukogupäevadel tunnustati tublimaid raamatukoguhoidjaid:

Pärnu Aasta Raamatukoguhoidja 2013 - Tiia Liivik Ranna raamatukogust

Pärnumaa Aasta Raamatukoguhoidja 2013 - Malle Pajo Are raamatukogust

Pärnu Keskraamatukogu kolleegipreemiad pälvisid:

Hea Kolleeg 2013 - Reet Gordon kogude arendamise osakonnast.

Parim Lugejateenindaja 2013 - Külli Lorents kojulaenusosakonnast.

Parim Raamatukoguhoidja abiline 2013 - majahoidja Mihhail Durmanenko.

Jätkasime eelmisel aastal käivitatud traditsiooni ja tunnustasime raamatukoguhoidjaid ühes raamatukogus töötatud aja eest Pärnu Keskraamatukogu tänukirjaga.

Tiiu Tammer (Lindi raamatukogu) - 35 tööaastat

Marika Ruberg (Vändra raamatukogu), Maie Sutt (Pärnu Keskraamatukogu), Kadi Taremaa (Pärnu Keskraamatukogu) – 25 tööaastat

Marina Jantson (Pärnu Keskraamatukogu), Katrin Ilbi (Vihtra raamatukogu) ja Ene Michelis (Sindi Linnaraamatukogu) 20 tööaastat.

Tori raamatukogu juhataja Aita Puust – Tori valla tänukiri raamatukogu juubeli puhul.

Aruvälja raamatukogu juhataja Malle Kiis – Audru valla tänukiri etlejate konkursi žüriis osalemise eest.

Surju raamatukogu juhataja Riita Lillemets – Surju Lasteaia tänukiri lasteaia arendustegevuse edendamise eest.

Pootsi raamatukogu kauaaegne juhataja Asta Kivimaa – Kultuuriministeriumi tänukiri seoses pensionile jäämisega.

Raamatukogupäevade raames toimunud kirjanduse tundmise võistlusel saavutas Pärnu Keskraamatukogu võistkond 3. koha.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Võiste raamatukogus värviti seinad ja laed ning kaks lugejate kasutuses olevat ruumi said uued põrandad. Ka väike eeskoda sai uue põrandakatte.

Suigu seltsimaja, kus asub ka raamatukogu, viidi üle maaküttele.

Kihnu raamatukogus asendati elektriküte maaküttega.

Kilingi-Nõmmes uuendati valgustus. Jätkub arutelu vallavalitsusega ruumide laiendamise osas.

Allikukivi raamatukogus parandati välisseinu ja soklit.

Valmis Sindi Seltsimaja ja raamatukogu (asuvad ühes hoones) renoveerimise eskiisprojekt, mida rahastati raamatukogu eelarvest. Vajalik oleks maja välisfassaadi soojustamine kõige kiiremas korras. Kuid rahalisi vahendeid selleks pole ette nähtud ka aastaks 2014.

Suurejõe raamatukogus remonditi küttekolle, sanitaarremont jätkub 2014. a.

Vahenurme raamatukogus plaanitakse 2014. aastal vahetada aknad ja välisuks.

Varbla raamatukogus on 2014. aastal kavas elektri- ja küttesüsteemi renoveerimine.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

2013.aasta lõpul osteti Pärnu Keskraamatukogule kaks e-lugurit Kindle Amazon ja Sony ja tahvelarvuti Asus. E-lugereid hakatakse lugejatele laenutama 2014. aasta märtsist. Tahvelarvuti osteti raamatukoguhoidjatele tutvumiseks ja kasutamiseks.

Kojulaenutusosakonda lisati üks lugejaarvuti.

Üldlugemissaali lisati üks lugejaarvuti.

Häädemeeste raamatukogu – 2 uut tööarvutit

Kaisma raamatukogu – WiFi kasutamise võimalus

Pärnjõe raamatukogu – uus tööarvuti

Sauga raamatukogu – uus printer-skanner-koopiamasin

Sindi Linnaraamatukogu – 4 uut monitori töötajatele

Suigu raamatukogu – 2 uut arvutit, kontorikombain

Surju raamatukogu – uus arvutikomplekt töötajale

Uulu raamatukogu - uus tööarvuti

Vahenurme raamatukogu - Elion uuendas internetiühenduse

2.7 Raamatukogude koostöö

Koostöös Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiaga juhendasime 4 tudengit erialapraktika läbiviimisel.

Kõigil Pärnumaa raamatukogudel on hea koostöö KOVi asutustega.

Pärnu Keskraamatukogu tegi ka 2013. aastal koostööd Pärnu ja riigi erinevate asutustega, välisriikide saatkondadega, koolide ja lasteaedadega. Selle koostöö tulemusena toimusid raamatukogus filmikolmapäevad, kontserdid, kohtumised ja näitused (vt. ka 4.3 ja 4.4).

Koostöös Pärnu emakeeleõpetajate aineseksiooniga toimus traditsiooniline kirjanduse tundmise mälumäng Pärnu koolide õpilastele. Põhikoolide teema oli “Eesti rahvaluule radadel. Faehmann ja Kreutzwald rahvaluule tutvustajatena”, gümnaasiumi teema “A. H. Tammsaare, A. Gailit, E. Vilde, J. Kross ja Eesti kultuurilugu”. Mälumängu valmistasid ette ja viisid läbi Pärnu Keskraamatukogu töötajad Heda Piiriste ja Krista Visas.

Koostöös Goethe Instituudi ja Pärnu saksa keele õpetajate aineseksiooniga korraldati raamatukogus saksa keele, kultuuri ja maa tundmise mäng “Autobahn” 5.-6. klasside õpilastele.

Muusikaosakond teeb koostööd linna muusikaõpetajate aineseksiooniga, korraldades neile kord kvartalis infotunde, kus tutvustatakse osakonda saabunud uusi materjale.

ERÜ juhatusse kuulub Sauga raamatukogu juhataja Piia Salundi, ERÜ lastekirjanduse toimkonda Rita Raudsepp Sindi Linnaraamatukogust ja ERÜ maaraamatukogude seksiooni Urve Salumaa Pärnu-Jaagupi raamatukogust.

Tori raamatukogu juhataja Aita Puust viib üks kord kuus läbi lugemisringi Sõnakera hooldekodu vaimupuudega hooldusalustele.

Aruvälja raamatukogu juhataja Malle Kiis juhendab Ajaloo õpiringi Aruvälja külaseltsi Ajaloo toas.

Keskraamatukogu bibliograaf Heda Piiriste viib läbi individuaalkoolitusi maaraamatukoguhoidjatele Koduloo andmebaasi kirjade tegemiseks.

Surju raamatukogu juhataja Riita Lillemets on Surju valla eelarve- ja majanduskomisjoni liige.

KOV valimistel oktoobris kandideeris volikogudesse 9 raamatukoguhoidjat, valituks osutusid Tiina Kuum (Saarde vald) ja Signe Tetsmann (Varbla vald).

3. Kogud

3.1 Kogude täiendamisel oli esikohal eesti autorite ja Eesti kohta ilmuv kirjandus, samuti lastekirjandus. Tähtsal kohal oli ka teatmekirjanduse, väärt tõlkekirjanduse ja teabekirjanduse tellimine. Väärtkirjandust telliti 71 574€ eest s.o. 51% riigitoetusest. Keskraamatukogus kasvas nõudmine võõrkeelse kirjanduse, eriti inglisekeelse, järele, seetõttu telliti võõrkeelset kirjandust eelnevate aastatega võrreldes rohkem (2013 – 1932 eks, 2012 – 1588).

Annetusi saadi 2229, millest 932 eksemplari annetati keskraamatukogule. Kogude juurdekasvust moodustavad annetused 8,4%.

Suuremad annetajad: Eesti Statistikaamet, Tervise Arengu Instituut, Keskkonnaamet, eraisikud jne.

3.1.1. Raamatu komplekteerimine (trükis+e-raamat)

Kokku telliti Pärnumaale 26 574 teavikut, millest ilu- ja lastekirjandust oli 61%.

Maakonnas vähenes teavikute tellimine 2310 võrra. Põhjuseks raamatute hinna tõus ja kultuuriperioodika tellimine.

Kogudest kustutati 52 570 teavikut.

Keskraamatukogus toimusid inventuurid kõikides osakondades ja eelnevalt tegeleti väga põhjalikult kogude puhastamisega lagunenuid ja aegunud kirjandusest ning liigsetest eksemplaridest. Kokku kustutati keskraamatukogus 30 338 teavikut.

Maakonnas toimusid inventuurid Are, Häädemeeste, Suigu ja Suurejõe raamatukogudes.

Kogude korrastamise ja lagunenuid ning aegunud kirjanduse mahakandmisega tegelesid enam Allikukivi, Are, Audru, Kilingi-Nõmme, Koonga, Tali, Saulepi ja Suigu raamatukogud.

Teavikute soetamise raha Pärnumaal suurenes 0,3% (2012.a. 310 868€, 2013.a. 311 833). Maaraamatukogudele omavalitsuste poolt eraldatav summa vähenes 1,5%. Kõige rohkem vähendas KOVi toetust Audru vald.

Keskraamatukogus suurenes omavalitsuse eraldatav toetus 0,2% võrra (2012.a. 61 270€, 2013. a. 61 375€).

Raamatu keskmiseks hinnaks kujunes 10,55€.

Kogude täiendamiseks on kasutatud erinevaid allikaid: kirjastused (Varrak, Ersen, SE&JS, Elmatar, Odamees, Kunst), vahendusfirmad (Teek, TRT Hulgi), raamatukauplused (Rahva Raamat, Apollo, Raamatukoi, Krisostomus, Lasering, vanaraamatukauplused), erinevad ametkonnad (Keskkonnaministeerium jt), eraisikud. Jätakuvalt oli suur tähtsus järelkomplekteerimisel.

Raamatute hankimisel püüdsime arvestada lugejate vajadustega nii teabekirjanduse kui ka ilukirjanduse osas. Arvestasime nii Pärnu Kolledži üliõpilaste, kutsehariduskeskuse õpilaste kui ka gümnaasiumiõpilaste vajadustega.

Lugejanõudlust mõjutab küllalt palju meedias kajastatu, suurema tähelepanu all on kirjanduspreemiate nominentide raamatud, lugejad ootavad väga romaanivõistlusel auhinnatud teoseid.

Valla piires tegid raamatukogud kogude komplekteerimiseks koostööd, lastekirjanduse ostmisel arvestati emakeeleõpetajate soovitustega ja NUKITSA

konkursil väljavalitutele.

Lugejad eelistasid traditsioonilist trükitud raamatut, e-raamatute vastu maakonnas huvi puudub.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel maakonnas arvestatati piiratud eelarve juures võimalikult suure hulga lugejate soovidega. Kultuuriperioodikat telliti maakonnale 4100 euro eest.

Riigi rahastatud kultuuriperioodika väljaannete vastu maakonna lugejatel huvi peaaegu puudub. Seoses „Sirbi“ skandaaliga lehitseti ajalehte mõnda aega rohkem, aga püsilugejaid juurde ei tekkinud.

Keskraamatukogu tellis 2013. aastal ajalehti 23 nimetust, ajakirju 109 nimetust, muul moel saadi juurde ajakirju 9 nimetust. Perioodika tellimisele kulus keskraamatukogus 15 183€.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

2013. aastal osteti 420 auvist, sellest keskraamatukogu muusikaosakonnale 325. Annetusi saime 90, annetajad olid väheste eranditega eraisikud. Heliraamatute järele on lugejatel suur nõudmine nii linnas kui maakonnas, aga kahjuks neid ilmub vähe, Keskraamatukogu laenutusosakonnale osteti 25 auvist. Tänu ilmuma hakanud „Eesti lastefilmide“ sarjale osteti keskraamatukogu lasteosakonnale 13 DVDd..

Kataloogid (arendused)

Üleminek uuele URRAM-i versioonile on tekitanud päris palju probleeme. Kõige suuremaks mureks oli programmi sage hangumine ja isegi mitmetunnised programmatkestused. Kogu töö uues programmis on muutunud tähelepanu nõudvamaks ja klikirohkemaks (st. sama toimingu algusest lõpuni tegemiseks kulub uues versioonis rohkem aega). Samas on uuel versioonil ka plusse: korruga saab avada mitme lugeja kaardid ja samal ajal teostada otsinguid (vanas versioonis ei olnud see võimalik), kiirtagastus, lugeja otsing eesnime järgi jm.

Halvenenud on avalikus lugejaportaalis reserveerimise ja järjekorda paneku võimalus. Kui eelmises versioonis sai lugeja panna end järjekorda kindla osakonna või harukogu teavikule, siis nüüd see võimalus puudub, järjekord läheb esimesele vabale eksemplarile – see ei rahulda meie lugejaid ja oleme selles osas saanud väga palju negatiivset tagasisidet. Korduvatele järelepärimistele Uraniale ei ole me saanud adekvaatset vastust, millal olukord võiks laheneda. Lisaks ei ole siiani lugejaportaalis näha õiget infot teavikute staatuste kohta (kohalkasutuse eksemplarid).

Raamatukoguhoidjate arvates programmi uuendused olid tehtud kohati läbimõttlemata ja kiirustades, raamatukogunduslikku eriala omavate inimestega läbi arutamata. See tekitas palju negatiivseid elamusi nii töötajatele kui ka lugejatele – raamatukogu kaotas mõnede lugejate silmis usaldusväarsuse, ja seda mitte meist olenevalt.

4. Raamatukoguteenused

Jätkuvalt on olulisemaks raamatukoguteenuseks kvaliteetne lugejateenindus. Sooviks on, et iga lugeja tunneks end raamatukogus oodatuna ja et tema lugemisvajadused

saaksid igati rahuldatud.

Lugejate rahulolu-uuringuid tehtud ei ole. Kui momendil küsitavat raamatut ei ole kohal, siis on võimalik alati järjekorda panna. Samuti on soovitud raamatuid tellitud järelkomplekteerimise teel.

Pärnu-Jaagupis tehti ankeetküsitlus lugejate soovide teada saamiseks. Kokkuvõte on tegemisel.

Lisaks põhiteenustele osutavad paljud maaraamatukogud muid vallaelanikele vajalikke toiminguid:

Suigu raamatukoguhoidja müüb pileteid valla üritustele, jagab toiduabi ning kogub avaldusi, mis tuleb KOV-i toimetada.

Libatse raamatukogu täidab ka postkontori funktsiooni.

Tõstamaa raamatukoguhoidja müüb pileteid erinevatele valla üritustele.

Kaisma raamatukoguhoidja võtab vastu raha vee eest ja toimetab selle kuu lõpus valda.

Urge raamatukoguhoidja teeb aastaid sotsiaaltööd, korjab pidude-ürituste raha, jagab toiduabi pakke, raamatukogus toimuvad külakoosolekud, mille protokolljaks on automaatselt raamatukoguhoidja.

Sindi Linnaraamatukogust saab talvel laenutada uiske, kuna liuväli asub raamatukogu ees.

Vihtra raamatukogu lahtiolekuaegadel on raamatukoguhoidja ka külakeskuse perenaine - võimaldab kasutada jõusaali ja dušši, saunapäeval müüb pileteid, külakeskuse üritustele pääsmeid, lisaks on raamatukogul ka postkontori funktsioonid. Varbla raamatukoguhoidja sisestab vallalehe käsikirjalised kaastööd arvutisse ja kogub vallaelanike koduloolisi mälestusi.

Saulepi raamatukogu juhataja toimetab Varbla valla infolehte.

Sauga raamatukogu juhataja administreerib valla kodulehte ja Facebooki kontot.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Keskraamatukogus oli AIP-i külastusi 2013. aastal kokku 26 256, keskmiselt 91 külastust päevas. Lisaks kasutatakse oma nutiseadmetega palju raamatukogu avalikku WiFi võrku. Lisaks keskkogule on avalik-tasuta WiFi võrk olemas nii Ranna kui ka Rääma haruraamatukogudes.

Maaraamatukogudes AIP-i kasutamine on vähenenud, sest inimestel on kodus arvutid ja juba väikestel lastel erinevad nutiseadmed. AIP-i arvuteid kasutatakse intensiivselt näiteks tuludeklaratsioonide täitmise ajal.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu- kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muut us(+/-)	Külas- tused 2012	Külas- tused 2013	Muutus (+/-)	Virtuaa lkülas- d 2012	Virtuaal- külas-d 2013	Muutus (+/-)
Linna/maa konna rmtk	28454	28045	-409	484221	453101	-31120	49795	57889	+8094
Sh keskk	15494	15176	-318	293070	271993	-21077	45578	51389	+5811

Raamatukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	821510	776220	- 45290
Sh keskk	462270	439885	- 22385

Pärnumaa elanike arv on vähenenud aasta jooksul 1077 inimese võrra, sellest Pärnu linnas 511.

Raamatukogusid kasutas 31,9% elanikest, keskraamatukogu 36,1%

Lastest lugejaid 23,5%, keskraamatukogus 21,8%

Külastusi elaniku kohta 5,2%, keskraamatukogus 6,5%

Pärnu Keskraamatukogu laenutuste esiviisiku moodustavad kolm õpilastele kohustusliku kirjanduse raamatut: A. Kivirähk „Rehepapp ehk November“, J. D. Salinger „Kuristik rukkis“, W. Golding „Kärbeste jumal“ ning kaks soome keele õpikut: M. Frick „Soome keel iseõppijale: algajale ja taasalustajale“ ja K. Sark „Hyvä - parempi - paras: soome keele õppekomplekt algajaile“.

Endiselt on väga populaarsed Petrone Printi „Minu...“ sarja raamatud. Noored loevad huviga kirjastuse Tänapäev noorte romaanikonkursil äramärgitud teoseid. Vähenenud on huvi elulooraamatute vastu. Menukad on ka käsitöö- ja ehitusalased raamatud.

Periodikast laenutatakse enim nn. naisteajakirju ("Naised", "Eesti Naine", "Mari"), aga populaarsed on ka "Imeline Ajalugu" ja "Imeline Teadus".

Langenud on nii lugejate, külastuste kui ka laenutuste arv. Kindlasti on see seotud nii linna kui maakonna elanike arvu vähenemisega. Nagu näha meie laenutuste top 5, kust leiame kaks soome keele õpikut iseõppijaile, suundub suur hulk meie lugejatest Soome.

Suurenenud on vaid virtuaalkülastuste arv. Selle põhjuseks võib olla nii lugejate kiire elutempo kui mugav võimalus ID-kaardiga lugejaportaali logida ja ise oma laenutusi pikendada.

Lugejate arvu ja külastuste arvu vähenemise põhjuseks on näiteks ka kaupluse sulgemine (Vihtra raamatukogu).

RVL

Keskraamatukogust telliti RVL-i teel 200 raamatut, ise tellisime 37 raamatut. Meie poolt tellitud raamatute arv on vähenenud seoses sellega, et Rahvusraamatukogu on ka hakanud raamatuid koju laenutama ning kogusid digitaliseerima. Vähenemine on tingitud ka postikulude kallinemisest.

Maaraamatukogud on omavahel vahetanud 649 raamatut.

Peamiselt vahetatakse raamatuid lähimate naabritega nii valla kui maakonna piires. Maakonnasiseselt toimetatakse raamatuid edasi-tagasi erinevatel viisidel - kasutatakse tuttavate abi, sotsiaaltöötajaid, postiteenust ei kasutata.

Koduteenindus

Keskraamatukogus on koduteenindust pakutud natuke üle aasta. Üks kord kuus viib raamatukoguhoidja soovijatele raamatuid koju. Teenust saavad tellida inimesed, kes ise raamatukogus ei saa käia (eakad või liikumispuudega). 2013. aastal kasutas seda teenust 12 inimest, keskmiselt viidi igale lugejale 4-5 raamatut kuus.

Koostöö mäluasutustega

Koostöö muuseumiga – Audru, Sindi, Pärnu Keskraamatukogu.

Pärnu-Jaagupi raamatukogu juhataja Ester Kerge osaleb Eesti Genealoogia Seltsi Pärnu osakonna ja Eesti Kodu-uurimise Seltsi juhatuse töös ja on ajalehe „Koduloolane“ koostaja ja toimetaja.

4.3 Lasteteenindus:

Raamatu- kogu	Lug-d 2012	Lug- d 2013	Muut us(+/-)	Külast -d 2012	Külast -d 2013	Muutus (+/-)	Virtuaa l külas- d 2012	Virtuaa lkülas- d 2013	Muutus (+/-)
Linna/maak rmtk	6770	6590	-180	94383	90774	- 3609			
Sh keskk	3272	3308	+ 36	36527	37129	+ 602			

	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+/-)
Raamatukogu			
Linna/maak rmtk	88488	81321	- 7167
Sh keskk	45930	44387	- 1543

2013. aastal registreeriti Pärnu Keskraamatukogus lugejaks 36 last rohkem kui 2012. aastal, aga laenutuste arv vähenes 1543 võrra. Põhjused on:

- lapsed on suvekülalised ja kasutavad raamatukogu 2 kuud.
- lapsed mängivad arvutimänge ja raamatuid ei laena
- algklassiõpilane registreerib end lugejaks, aga kui kodus puudub huvi lugemise vastu või pole vanematel aega, siis laps ei tule üksinda raamatukokku.

Lastekirjanduse komplekteerimisel on arvestatud koolikohustusliku kirjanduse, eesti lastekirjanduse ja väikelaste raamatute vajadustega.

Lasteraamatukoguhoidjate sõnul loevad lapsed heameelega eesti lastekirjandust ja eriti meeldib neile lugeda nende kirjanike raamatuid, kes on raamatukogus lastega kohtumas käinud (Reili Reinaus, Eva ja Indrek Koff).

Pärnu lasteaiad on raamatukogule heaks koostööpartneriks. Aastatepikkuse traditsiooniga on näitused keskkonnast näiteks postrite näitus „Mängud looduses“ ja laste joonistuste näitused.

Paljude perede jaoks on raamatukogu lasteüritused traditsioonilised igakuised kultuurisündmused. Raamatukogu on suutnud läbi järjekindla töö tuua raamatukokku väikelapsi alates 1,5 eluaastast. Mürakarukooli sõnaringi lapsed käivad kaks korda kuus raamatukogus, kus mängitakse koos vanemate ja vanavanematega. Avastuslikku uudishimu aitasid luua erinevad muusikalised liikumised ja paljud erinevad esemed. Tunnitarkusi kinnistatakse põnniraamatuid laenates.

5-8. aastastele lastele toimub iga kuu teisel laupäeval Karude jututuba. Lisaks jutu lugemisele valmisid toredad joonistused, mis pandi ka teistele vaatamiseks näitusele.

Teist aastat järjest tunnustatakse tublisid lugejaid tiitliga „Tubli lugeja“. Tubli lugeja on paljude hobide ja harrastustega hea õppur, kes meelsasti räägib ka teistele oma

lemmikraamatutest. Nende soovitusi saavad kõik lugeda lastelehe rubriigist „Ise lugesin“.

2013. aasta alguses joonistasid lapsed Pikka Pärnu pilti, mis lõpuks oli 5 m pikk.

Kaks korda aastas koolivaheaegadel toimuvates töötubades õppisid lapsed järjehoidjaid ja 3D pilte tegema.

Kultuuripärandi aasta puhul panid Kuninga tn Põhikooli õpilased kirja oma esimesed mälestused raamatutest ja lugemisest. Laste päris oma ajapildid säilitatakse raamatukogus.

Lapsed on agarad üritustel kaasalööjad, kuid alati peab olema huvitekitajaid ja eestvedajaid. Selleks peab hästi toimima koostöö õpetajate ja raamatukoguhoidjate vahel. Sageli nõuab võistluste ja kirjandusmängude organiseerimine õpetajatelt lisaajaga, mida eriti ei taheta kulutada. Raske on motiveerida õpetajat osalema tundidevälisel ajal raamatukogu üritustel. Sellegipoolest osales Pärnu võistkond edukalt üle-eestilisel kolmandate-neljandate klasside kirjandusmängul. Oktoobris võistlesid keskraamatukogu lasteosakonnas maakonna- ja linnalapsed neljandate klasside võistlusega. Koostöös Jaak Kännuga osalesid 2-4. klasside lapsed teatri- ja kirjandusmängus „Roostevaba Raud“.

Raamatukogu 10. tegevusaasta puhul Akadeemia tänaval löid põhikooli noored kaasa näituse „Minu lapsepõlve 10“ koostamisel. Näitusele toodi lapsepõlvest armsaid asju ja 10. aastast loetud lemmikraamatuid.

Muuseumiööl said lapsed mälutrepil kõndida ja huvitavate faktidega oma mälu treenida.

Tallinna Goethe Insituudi korraldatud mängus „Autobahnspiel“ osalesid 5. klasside õpilased. Populaarne üritus tutvustas Saksamaad ja propageeris saksa keele õppimist.

Ranna raamatukogus toimus lastele 14 teemaüritust, kus osales 362 last.

2013. aastal loodi raamatukogu kodulehe juurde eraldi lasteleht, millelt saab infot raamatukogus toimuva kohta, lugeda lugemissoovitusi, arendada käelist tegevust ja leida vajalikku infot e-kataloogist.

Seda, et laste vähene lugemine on probleem ja lihtsaid lahendusi ei ole nendivad ka maaraamatukoguhoidjad. Üheks põhjuseks, miks lapsed kohalikku raamatukokku ei jõua, on ka see, et elatakse maal, aga koolis käiakse linnas ning kasutatakse sealset raamatukogu.

Libatse raamatukogus kujundasid ja sisustasid märtsi koolivaheajal lapsed omale lugemisnurga. Seinal on raamatusoovituse võimalus, näit Mari soovitab lugeda Pörkölti, sõbra soovitus on sageli kõige mõjusam. Samuti on seal olemas joonistuste eksponeerimise pind.

Pärandikultuuri aastale pühendati üritus „Minu kodu kõige vanem asi“ - raamatukoguhoidja innustas raamatukokku tooma oma kodudes oleva kõige vanema eseme. Näitusele toodi väga põnevaid asju: söetriikraud, lehmakell, vanu fotosid, käsitööd, lauanõusid, raamatuid jpm. Kokkulepitud päeval said kõik lapsed oma lugu rääkida - kuidas see ese perre sattus, milleks seda kasutatakse jne. Oli väga põnev, lõpuks söödi Eesti kõige vanema retsepti järgi tehtud šokolaadi.

Hädameestel koostati raamatunäitus „Tere tulemast!“ Comenius-projekti raames külastanud Itaalia, Kreeka, Saksamaa, Ungari, Rumeenia, Läti ja Moldova õpilastele ja õpetajatele. Näitusel oli eksponeeritud nende maade laste- ja noorte tõlkeilukirjandus, samuti eeposed, uuemad teatmikud ja viimaste aastate ilukirjandus. Erilise tähelepanu objektiks olid ungarlastele nende läbi aegade menukama raamatu F.

Molnari „Pal-tänava poisid“ 5 eri trükki.

Sindi Linnaraamatukogu korraldas juba 3. lasteraamatupäeva, kus seltsimaja väikesesse saali kutsuti lapsed, kes eelmisel aastal kõige rohkem raamatuid laenasid. Korraldajatele tegi eriti rõõmu see, et paljud lapsed tulid koos vanematega. Üheskoos valmis „Tublide lugejate raamat“, kuhu igauks sai joonistada oma pildi onu Ööbikust. Jätkuvalt tegutseb Sindi Linnaraamatukogu juures 2004. aastal alustanud raamatuklubi Lugemistuhin. Igal aastal kujuneb välja huvigrupp lastest, kes igal esmaspäeval oktoobrist maini käivad raamatukogus koos. Erinevad teemad, raamatud, käelised tegevused – juhendajaks õpetaja Rita (nii lapsed raamatukoguhoidjat siis kutsuvad). Kolmel viimasel aastal on Lugemistuhina kooskäimiste kohta peetud eraldi kroonikat, mis kuulub raamatukogu kroonika juurde. Tublimatest tublimad käisid Endla teatris vaatamas Rakvere teatri etendust „Muumitroll ja sabatäht“.

Raamatukogusõbraliku õpetaja tiitlit omistab Sindi raamatukogu õpetajale lasteaiast või koolist, kes

- toob kõige tihedamini lapsi raamatukokku
- on ise raamatukogu aktiivne kasutaja
- osaleb raamatukogu poolt organiseeritud ettevõtmistes
- aitab kaasa raamatukogu ürituste ettevalmistamisel.

Treimani raamatukogus esinesid Piret Päär ja Sandra Sillamaa kavaga „Taevast kukkus kolm õuna“, Mika Keränen külastas Jõõpre lapsi.

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Allikukivi	20	3	144
Are	15	38	723
Aruvälja	17	8	196
Audru	43	11	183
Häädemeeste	19	8	180
Jõesuu	10	5	40
Jõõpre	7	6	74
Kabli	10	5	92
Kaisma	36	20	425
Kihnu	30	34	274
Kilingi-Nõmme	17	3	55
Koonga	9	3	50
Lavassaare	25	3	52
Libatse	16	5	88
Lindi	13	5	160
Lõpe	12	4	46
Massiaru	16	10	259
Paikuse	9	8	100
Pootsi	9	6	42
Pärnjõe	35	2	51
Pärnu-Jaagupi	19	18	277
Sauga	4	26	552
Saulepi	6	2	32

Sindi	29	23	550
Suigu	18	6	30
Surju	14	7	320
Suurejõe	4	4	28
Tali	9	1	27
Tootsi	6	1	50
Tori	26	9	150
Treimani	6	6	136
Tõhela	6	10	212
Tõstamaa	17	6	212
Urge	9	7	468
Uulu	24	38	509
Vahenurme	3	2	30
Varbla	12	2	28
Vihtra	26	8	78
Võidula	5	2	20
Võiste	20	15	116
Vändra	32	23	380
KRK	220	133	3485
Kokku	911	552	11084

2013. aastal näidati keskraamatukogu filmikolmapäevadel filme 16 korral, raamatu- ja muusikaklubi keskendused erinevate maade ja rahvaste kultuuri, muusika ja kirjanduse tutvustamisele. 8 korral räägiti Austriast (Thea Karin), Hispaaniast (Helen Eelrand), Jaapanist (Marge Lumisalu), Kreekast (ansambel "Zorbas" ja kreeklanna Lisa Vouraki), Belgiast (Hanna Miller), Palestinalast ja Iirimaast (Barbara Lehtna) Jakuutiast ja Kasahstanist (Aimar Ventsel).

Filmikolmapäevadel näidati filme koostöös Soome, Taani ja USA saatkondadega, samuti Goethe Instituudiga, Briti Nõukoguga ja kinoga Sõprus.

Filmikolmapäevade menukiks osutus Ilmar Raagi „Kertu“, kus osa huvilisi tuli tagasi saata, sest kohti ei jätkunud.

Sel aastal PÖFF enam Pärnus ei toimunud, millest on siiralt kahju, Pärnu publik oli sellega juba harjunud. Ärajäämise põhjuseks oli see, et festival enam oma filme DVD ja blue ray kandjatel ei levita ja digitaalsete filmide näitamise tehnika Pärnus puudub. Kompensatsiooniks PÖFFi ärajäämise eest saime kinolt Sõprus näitamiseks 5 Euroopa väärtfilmi. Eriti uhked oleme selle üle, et saime pärnakatele näidata Itaalia filmi „Kohutav ilu“ vahetult enne suurte auhindade omistamist.

2013. aasta kirjaniketuuri võib Pärnu ja Pärnumaa suhtes lugeda ebaõnnestunuks. Esialgelt väljakuulutatud kirjanikest jõudis Pärnumaale ainult üks, kusjuures koosseisu muutumisest meid ei teavitatud. Pärnu Keskraamatukokku ja Tõstamaa raamatukokku jõudsid lõpuks Indrek Hirv, Krista Ojasaar ja (:)kivisildnik. Tekib küsimus, kas sellisel kujul seda tuuri üldse on mõtet jätkata? Ehk oleks mõistlikum korraldada Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali nominentide tuur, igal aastal oleks erinev ja huvitav koosseis tagatud ja ka kirjanikud oleks oma uudisloomingu

tutvustamisest huvitatud ning see tekitaks ka lugejates huvi uuema eesti kirjanduse vastu.

Lugejatega kohtusid Indrek Hargla ning “kirjandusminister” Mart Juur ja “kantsler” Kaupo Meiel. Tiit Kändler rääkis sellest, kuidas meie kõrv muusikat vastu võtab. Kaire Maimets-Volt rääkis Arvo Pärdi loomingust.

Saksa lugemissaalis käib 2 korda kuus koos saksa keele vestlusring.

Koostöös Keskkonnaametiga toimusid raamatukogus iga kuu viimasel neljapäeval loodusõhtud.

Raamatukogus toimusid ka MTÜ Järeleaitaja korraldatud Vene kultuuri tutvustavad kontserdid ja kohtumised Vene kultuuritegelastega.

Koostöös Pärnu Muusikakooli ja Toomas Volli laulustuudioga toimusid raamatukogus toredad jõulukontserdid, emakeelepäeval esines segakoor “Kungla”.

Hea koostöö on keskraamatukogul linnavalitsusega, Pärnu-Vaasa seltsiga. Raamatukogu lugemissaalis avati Vaasa nurk. (Vaasa on Pärnu sõpruslinn).

Esmakordselt osales Pärnu Keskraamatukogu Muuseumiöö programmis – toimus mälumäng, huvilised said heita pilgu raamatukogu nendesse ruumidesse, kuhu muidu ei satu ja kontrollida kui pikk on nende mälu, vastates mälutrepi küsimustele. Samal päeval toimus koostöös Maarja Magdaleena Gildiga Steineri aias tasuta raamatute laat.

Ka 2013. aastal korraldas keskraamatukogu Augustiunetusel tasuta raamatute laada.

Et 2013. aastal tähistati Pärnu Kuurordi 175. aastapäeva, oli aastaringelt raamatukogus üleval Tiit Kase koostatud Pärnu kuurordi ajalugu tutvustav näitus, mis leidis hulgaliselt vaatajaid. Näitus oli paigutatud raamatukogu akendele ja oli vaadeldav kahelt poolt – seega sai näitust vaadata ka ajal, mil raamatukogu oli suletud.

Näituste osas jätkus koostöö Tartu Kõrgema Kunstikooli ja Eesti Nahakunstnike Liiduga, uueks koostööpartneriks on Eesti Ajaloomuuseum. Koostööd tehti ka Veefestivaliga Watergate, festivali näituselk oli püstitatud raamatukogu esisele platsile, raamatukogus sees oli National Geographicu allveefotode näitus.

Traditsiooniks on saanud ka Eesti Spordimuuseumi juunikuine näitus ning öömälumäng suvepealinnas.

Are raamatukogus jätkub saksa keele õpiring, sügisel alustas inglise keele õpiring ja kirjandusklubi, koolis laste lugemisring.

Aruvälja raamatukogus käib koos ajaloo huviliste õpituba “Elust elulooks”, kus kirjutatakse üles elulugusid ja kohtutakse huvitavate inimestega.

Sauga raamatukogus kohtus lugejatega Indrek Hargla, Kaismal Keitlin Priilinn. Aapo Ilves, Doris Kareva ja Olavi Ruitlane käisid Massiarus, Sindis ja Pärnu Keskraamatukogus käis Vahur Kersna, Margus Saar aga Suigus.

Pärnumaa raamatukogudel on hea koostöö kirjandusliku rühmitusega „2 Jaaku“, kes esitas oma kirjanduslikke kavasid Are, Lavassaare, Urge (3x), Surju, Sindi raamatukogudes ning Pärnu Keskraamatukogus.

Raamatukogupäevade ajal olid laenutuslettide taga tuntud inimesed: Raimo Aas Sindi Linnaraamatukogus, ajakirjanik Silvia Paluoja Allikukivi raamatukogus.

Allikukivi raamatukogu ja külaseltsi koostöös valmis käsitöönäitus. Koos koduloohuviliste seltsiga korraldati „Allikukivi savitööstuse päev“ ja jalgrattamatk Peet Vallaku 120. sünniaastapäeva tähistamiseks.

Audrus toimus raamatukogu ja muuseumi koostöös suur 60.-70. aastate moenäitus. Samuti oli raamatukogus Sanga Seltsimaja ringide käsitöönäitus.

Pärnu-Jaagupi raamatukogus toimus filmiõhtu „Uus maailm“ koos Artur Talvikuga. Kord kuus toimuvad Sauga raamatukogus valla mälumängud ja kirjandushuviliste seltsi „Luule“ kokkusaamised, koolivaheaegadel koostöös Urge raamatukogu ja Sauga valla spordiklubiga mälumängud noortele.

TÕN-i ajal õpiti Margus Rebase juhendamisel ajalehtedest korvipunumist Are raamatukogus ja Pärnu Keskraamatukogus.

4.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Kasutajakoolitused arvuliselt

Raamatukogu	Rühmak. arv		Osalejate arv		Ind. koolit. arv		Osalejate arv	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Are	5	3	57	31	12	5	12	5
Aruvälja	12	14	240	112	6	8	6	8
Audru	0	0	0	0	0	11	0	11
Häädemeeste	8	10	200	120	30	28	30	28
Jõesuu	3	1	60	8	15	10	15	10
Jõõpre	0	0	0	0	4	6	4	6
Kabli	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaisma	2	1	20	8	20	18	20	18
Kihnu	1	2	3	7	5	6	5	6
Kilingi-Nõmme		4		60		10		10
Koonga	0	0	0	0	0	0	0	0
Lavassaare	0	0	0	0	4	3	4	3
Libatse	1	2	8	10	3	2	3	2
Lindi	2	16	36	302	6	2	6	2
Lõpe	0	0	0	0	8	6	8	6
Massiaru	2	2	4	6	4	3	4	3
Paikuse	2	0	6	0	6	5	6	5
Pootsi	0	0	0	0	2	0	2	0
Pärnjõe	1	1	7	1	19	15	19	15
P-Jaagupi	2	2	26	14	8	5	8	5
Sauga	3	3	45	41	0	0	0	0
Saulepi	0	0	0	0	0	0	0	0
Sindi	3	1	9	5	20	16	20	16
Suigu	1	1	21	8	1	1	1	1
Surju	0	0	0	0	5	6	5	6
Suurejõe	0	0	0	0	0	0	0	0
Tali	0	0	0	0	4	5	4	5
Tootsi	1	1	6	4	6	5	6	5
Tori	0	0	0	0	10	9	10	9
Treimani	1	1	12	6	4	2	4	2
Tõhela	0	0	0	0	6	0	6	0

Tõstamaa	0	0	0	0	17	28	17	28
Urge	2	0	23	0	2	2	2	2
Uulu	26	24	280	236	24	12	24	12
Vahenurme	0	0	0	0	6	3	6	3
Varbla	0	0	0	0	8	5	8	5
Vihtra	1	0	6	0	26	27	26	27
Võidula	0	0	0	0	3	2	3	2
Võiste	2	4	20	40	24	38	24	38
Vändra	6	3	25	12	22	30	22	30
KRK	74	76	1575	1611	483	474	483	474
Kokku	161	172	2689	2642	823	808	823	808

2013. aastal oli põhiline lugejatele U3 tutvustamine ja seal otsingute teostamise juhendamine.

4.6 Raamatukoguteenuse turundus

Keskraamatukogu tutvustab oma teenuseid ja teavitab üritustest peamiselt kodulehel, Facebooki lehel. Hea koostöö on ka Pärnu Postimehe ja Päikeseraadioga. Samuti saavad soovijad liituda uudiskirjaga. Raamatukogus toimuvad sündmused on kajastatud ka Pärnu linna kultuurikalendris (nii trükitud voldikutes kui linna kodulehel). Kiireim ja efektiivseim viis raamatukogus toimuvast teada anda on Facebook. Pärnu Keskraamatukogul oli 2013. aasta lõpuks 795 FB sõpra, uudiskirjal 200 tellijat.

Facebooki konto on 8 maaraamatukogul, kodulehed enamustel.

Häädemeeste raamatukogu avalikustas raamatukogu kodulehe, mis on vormistatud Wordpressi blogikeskkonnas.

Surju raamatukogul valmis koduleht.

Uulu raamatukogu sai omale logo.

Sindi Linnaraamatukogu uuendas oma kodulehte.

Libatse raamatukogu juhataja Aili Luik peab lugemissoovituste blogi „Loetu kaja“.

Uulu ja Võiste raamatukoguhoidjad tutvustavad raamatukokku saabunud uudiskirjandust blogides ja valla lehes.

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

Bibliograaf Heda Piiriste sisestas URRAM-i kodulooportaali 2826 uut kirjet. Lisaks korrastas ta teiste raamatukogude bibliograafide koostatud kirjeid kodulooportaalis (märksõnade ühtlustamine, vigade parandamine). Kirja ja telefoni teel juhendas ta kirjete koostamise osas kolleege Haapsalust, Kõo vallast ja mujalt üle Eesti, kui on leidnud nende tehtud kirjetest puudujäärke.

Sel aastal jätkas Heda koduloolise tähtpäevakalendri koostamist URRAM-i kodulooportaalis ja tegi temaatilisi sissekandeid ("Pärnu kuurort trükisõnas ja pildis"). Valla lehe artikleid bibliografeerivad URRAMi kodulooportaali Are, Võiste, Kaisma, Sauga, Vändra raamatukogud.

Koduloolisele tähtpäevakalendriks on seni kaastööd saatnud Sindi Linnaraamatukogu, Vändra ja Surju raamatukogud.

4.7.1 Andmebaaside loomine

Andmebaase Pärnumaa raamatukoguhoidjad ise loonud ei ole. Aktiivselt kasutatakse olemasolevaid ja juhatatakse ka lugejaid nende juurde. Et URRAMis on Kodulooportaali olemas ja kodukanti puudutava info saab sinna sisestada, ei ole ka vajadust uusi andmebaase ise luua.

4.7.2 Infopäringud

Maakonnas kokku 8429 infopäringud, sellest keskraamatukogus 3147.

Huvitavamaid infopäringuid keskraamatukogu üldlugemissaalist: millistel alustel on välja arvatud summad Venemaa kaitsekulutusteks?; Pärnu linna kirikaid; fotod admirali mundri kohta tsaariarmees 19. saj. lõpus; pildimaterjali kasutamine lasteaedade kunstõpetuses; märtsipommitamise kajastused nõukogudeaegses kirjanduses ja kaasajal.

4.7.3 Trükised ja veebiväljaanded

Kalendri „Ajalooline Audru“ fotomaterjali otsis, valis ja töötles raamatukogu juhataja. Allikukivi raamatukogu juhataja osales Saarde valla spordi- ja kultuurikalendri koostamisel.

Kokkuvõte

Tänapäeva kiiresti muutuv maailmas aitab raamatukogudel ellu jääda multifunktsionaalsus, tuleb olla nutikas uute teenuste välja mõtlemisel, selleks tulebki maailmas lahtiste silmadega ringi käia ja uued kogemused koju kaasa tuua.

2013. aastal käisime õppereisil Soome raamatukogudes, uuel aastal on plaanitud reis Malmö ja Kopenhageni raamatukogudesse.

Kõige uue kõrval ei tohi ka olnud unustada, sellepärast on oluline jätkuvalt talletada raamatukogude ajalugu.

Loodame, et uuel aastal paraneb koostöö Uraniaga ja programmi uuendused ja parandused viiakse ellu kiiremini ning on sujuvamalt.

Raamatukogu roll kogukonna keskusena on külade tühjenemise, elanikkonna vananemise ja noorte väljarände ajastul muutunud veelgi olulisemaks. Raamatukogu peab lugejale olema kui kodune elutuba, kust ei taha lahkuda ja kuhu tahad alati tagasi tulla.

Väga mitmed lugejad on raamatukokku tulles öelnud, et oli põhjust jälle kodust välja tulla, sest maal üldiselt enam polegi kohta, kus niisama ka võiks natuke ilmaelu üle arutada. Aga raamatukogus on soojad valged ruumid ja laua taga töötaja, kes sind alati lahke näoga vastu võtab (Võiste raamatukogu).

Seepärast leiame, et vallad peaksid enne raamatukoguvõrgus muudatuste läbiviimist konsulteerima keskraamatkoga ja oma valla raamatukoguhoidjatega. Positiivseks näiteks on see, et Pärnumaa kultuuri arengukava koostamise töögruppi kaasati ka Pärnu Keskraamatkogu esindaja.

Et Pärnumaa raamatukoguhoidjad saaksid rohkem omavahel mõtteid ja kogemusi vahetada, taaslustame uuel aastal Pärnumaa raamatukoguhoidjate seminar-laagri traditsiooni. 2014. aasta Lemmerannas toimuva laagri teemaks on „Raamatukoguhoidja kui kultuuripärandi hoidja ja vahendaja“.

2013. aasta oli raamatukogudele hea aasta – oli piisavalt palju uusi väljakutseid,

jätkus tegutsemislusti ja häid lugejaid.

Koostajad

Lenna Eliste

Krista Visas

Marina Jantson

Heinike Sinijärv.

Direktor

Allkiri

Heinike Sinijärv